

Asia: VN/4258/2022

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laiksi rautatiekuljetuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Kannatamme vahvasti lakiluonnoksen linjausta siitä, että muutettavassa laissa käytetään uuden asetuksen mukaista mahdollisuutta jättää soveltamatta sen eräitä säännöksiä kaupunki-, esikaupunki- ja alueellisen liikenteen matkustajaliikennepalveluihin. Lakiluonnoksessa tunnistetaan siten lähijunaliikenteen erityisluonne, jossa matkustetaan tyyppillisesti kaupunkiseudun sisäisiä lyhyitä matkoja, jossa ei ole paikanvarausmahdollisuutta, ja jossa asemaverkko ja pysähtymisväli ovat tiheitä. Säännökset esimerkiksi ateria- ja majoittamisvelvollisuudesta eivät olisi tarkoituksenmukaisia lähijunaliikenteessä. Pidämme perusteltuna myös sitä, että lähijunaliikenteessä ei sovelleta säännöstä näyttö- ja kausilippujen voimassaoloaikana tapahtuvista toistuvista myöhästymisistä ja peruuttamista, sillä kansallisiin säännöksiin ja oikeusperiaatteisiin pohjautuva korvauskäytäntö on asianmukainen ja riittävä.

Lipunmyynnissä on välttämätöntä huolehtia siitä, että lipun voivat itse ostaa sellaisetkin henkilöt, jotka eivät kykene käyttämään digitaalisia tai muita itsepalveluun perustuvia myyntikanavia. Lähiliikenteessä tämä on mahdollistettu siten, että lipun voi ostaa tietyistä kioskeista (esim. HSL-alueella R-kioskit), kaupoista, tavarataloista tai asiakaspalvelupisteistä. Lippujen ostamiseen ei ole liittynyt merkittäviä ongelmia kuten lakiluonnoksessa on tunnistettu. Pidämmekin oikeasuhtaisena ja perusteltuna sitä, että lakiluonnoksessa ei esitetä pakollista lipunmyyntivelvoitetta lähijunaliikenteen junissa. Velvoite aiheuttaisi merkittävää kustannusrasitusta toiminnanharjoittajille ja nostopainetta joukkoliikennelippujen hintoihin.

Lakiluonnoksessa ehdotetaan nykyisessä laissa käytetyn taajamajunaliikenteen käsitteen päivittämistä lähijunaliikenteeksi. Tämä on kannatettavaa ja nykyaikaista käsitteistöä. Lakiluonnos

ehdottaa, että lähijunaliikenteen yhteysväleistä, joita lain poikkeus koskisi, säädettäisiin jatkossa valtioneuvoston asetuksella. Pidämme tätä kankeana menettelynä ja ehdotamme, että laissa säädetään, että poikkeus koskee kaikkea joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten tilaamaa lähijunaliikennettä.

Uuden rautatievastuuasetuksen 24 artiklan mukaan rautatieyritysten, asemanhaltijoiden, lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien on toimittava yhteistyössä avun antamiseksi korvauksetta vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille, kun asiakas on ilmoittanut avuntarpeesta ennakkoon säädetyssä määrääjassa. Kiinnitämme huomiota siihen, että asemanhaltija-käsite on Suomen olosuhteissa hyvin epäselvä, jolloin vastuun osoittaminen em. tehtävässä jää epätarkaksi. Suomessa asemalla on tyypillisesti useita toimijoita omine vastuineen. Näitä ovat esimerkiksi kunta (kadunpito, yleiset alueet), Väylävirasto (asemalaiturit ja niiden kiinteä opastus), Fintraffic Raide Oy (asemien ja laitureiden aikataulunäytöt ja niiden tiedot sekä kuulutukset asemilla), VR Group (asemakeskus- ja matkakeskustoimintoja) ja Senaatin asema-alueet Oy (omistaa kiinteistöjä).

Lisätietoja antaa Johanna Vilkuna, kehittämispäällikkö, johanna.vilkuna@kuntaliitto.fi

SUOMEN KUNTALIITTO

Miira Riipinen

Johtaja

Yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö

Vilkuna Johanna
Suomen Kuntaliitto ry